

Få et hurtigt overblik over psykiatriens historiske udvikling fra oldtiden til i dag

- 1) 400 år før Kristus:** Grækerne mente, at psykiske lidelser var begrundet i fejlagtig sammensætning af legemets væsker (blod, galde, slim og vand). Dette kaldtes humoralpatologi. Det var den romerske læge Galen, der fra 100-tallet efter Kristus satte humoralpatologien i system. Behandlingen af sindssyge var rationelt betinget. Som lindring brugtes varme bade, opmuntring, urter, gnubben under fødderne og afpassede chokeffekter.
- 2) Middelalderen:** Den romersk-katolske kirke indordnede den oldgræske lægevidenskab under sine dogmer. Ifølge kirken var verden splittet i kamp mellem Gud og Djævelen. Man antog, at den sindssyge var besat af en ond ånd, og behandlingen bestod af djævluddrivelse (eksorcisme). Bisper, præster og munke havde til opgave at forestå uddrivelsen af de onde ånder. De påkaldte sig Guds hellige kraft ved bøn, hellige kilder og relikvier.
- 3) Middelalderen:** Begrebet dårekister opstod. Det var forvaringssteder, som primært var for farlige sindssyge. Den ældst omtalte beretning om en dårekiste herhjemme er fra 1454. Dårekisterne fungerede som forvaringssteder for uhelbredeligt sindssyge, indtil helbredelsesanstalterne (de nuværende psykiatriske hospitaler) blev opført i 1800-tallet.
- 4) 1789:** Under den store franske revolution kom det til et opgør med det gamle hospitalssystem, hvor fattige og syge hidtil havde været mast sammen. Lægen Phillip Pinel blev manden, der udviklede idéen om, at der skulle oprettes anstalter, hvor de sindssyge kunne behandles på videnskabeligt grundlag og i en social-moralsk sammenhæng.
- 5) 1816:** Det første psykiatriske hospital, som byggede på behandling og helbredelse, oprettedes. Det var Sct. Hans Hospital. Jydske Asyl i Århus blev ved oprettelsen i 1852 det første reglementerede behandlingshospital for sindssyge i Danmark. Hospitalet blev udviklet på idéer fra Harald Selmer, som i dag regnes for grundlæggeren af moderne dansk psykiatri.
- 6) 1900-tallet:** Den tyske psykiater Emil Kraepelin (1855-1926) var manden, der lavede den klassifikation af sindssygdomme, som var gældende i hele 1900-tallet og også til dels bruges i dag. Han delte sygdommene op i to: De eksogene diagnoser og de endogene psykoser. Førstnævnte var følger af noget udefrakommende, for eksempel alkoholisme eller syfilis. De endogene diagnoser dækkede derimod over noget, der kom indefra, uafhængigt af sjælelivets ydre påvirkninger.
- 7) 1938:** Danmark fik sin første sindssygelov, som skulle sikre patienternes retsstilling over for lægerne. Loven betød blandt andet, at personer, der blev tvangsindlagt kunne klage til justits-ministeren. Kun yderst sjældent fik en patient medhold i en klage.
- 8) 1938:** Elektroshock indførtes. Patienterne blev ikke bedøvet under behandlingerne. I dag bruges stadig elektroshock, men det gives kun under fuld bedøvelse suppleret med muskelafslappende midler.
- 9) 1950'erne:** Der skete store fremskridt inden for psykofarmaka (medicin, der bruges i fysisk/biologisk behandling af psykisk syge). Fire store opfindelser revolutionerede psykiatrien.
1) Lithium 2) Antipsykotika 3) Antidepressiva 4) Benzodiazepiner.
- 10) 1. januar 2010:** Der indførtes en behandlingsgaranti på to måneder inden for voksen-psykiatrien. Dette sidestiller psykiatriske patienter med patienter, der har en somatisk lidelse.

Kilde: Overtaci. Psykiatrisk historisk museum i Århus.